

GEZ
(WEZ)

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K O Ł O B R Z E G

1. Nazwa

**RELIKTY FORTYFIKACJI – BASTION POMMERN
OB. PARK IM. GEN. JANA HENRYKA DĄBROWSKIEGO**

2. Czas powstania
XVII w?

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok ogólny z lotu ptaka od południowego zachodu

Widok ogólny z lotu ptaka od południa

Widok ogólny od południa, z drugiej strony dawnej fosy.

Widok od wschodu

4. Adres (ulica, nr posesji)

Kołobrzeg
ul. Bogusława X
p-ta 78-100
nr dz. część: 177/1, 203/4, 206/9 207/26,
obr. 13

5. Przynależność administracyjna

województwo **zachodniopomorskie**

powiat **kołobrzeski**

gmina **Miasto Kołobrzeg**

6. Formy ochrony

**obiekt na obszarze wpisanym do rejestru
zabytków**

A-1557, z dn. 22.03.2012 r.

park miejski im. gen. Henryka Dąbrowskiego

Inne:

Obiekt ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków

na podstawie Zarządzenia Nr 87/14

Prezydenta Miasta Kołobrzeg, z dn. 21.10.2014 r.

(aktualizacja: zarządzenie nr 101/22,

z dn. 26.08.2022 r.)

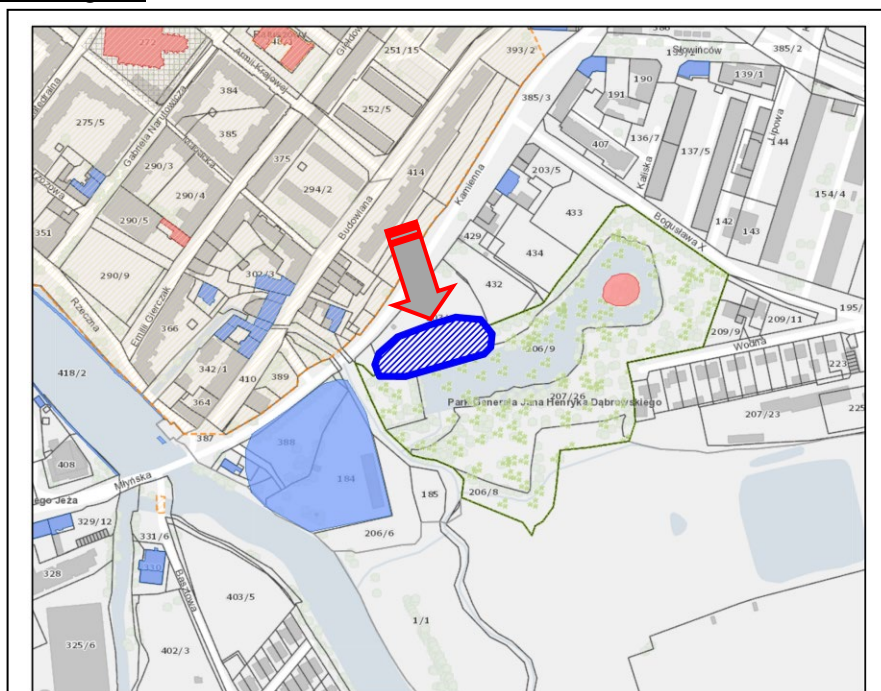
8. Historia, opis i wartości

Bastion „Pommern” stanowił element Twierdzy Kołobrzeg i wchodził w skład południowo-wschodnich umocnień powstałych jeszcze w XVII wieku i modernizowanych w trakcie kolejnych przebudów twierdzy w latach 1770-1774 oraz 1832-1836. Twierdzę lądową w Kołobrzegu zlikwidowano ostatecznie w 1872 r.

Czytelnie zachowała się jedynie południowa jego krawędź wyznaczona zbiornikiem wodnym (pozostałość dawnej fosy). Teren przeformowano wkomponowując go w park im. gen. Henryka Dąbrowskiego. W zachodniej i centralnej części dawnego bastionu znajdował się do niedawna plac o funkcji parkingu samochodowego. W obecnym roku w jego miejscu powstał wielkogabarytowy budynek garażowy.

Relikty Bastionu „Pommern” posiadają wartość historyczną i naukową stanowiąc integralną część większej całości jaką była Twierdzy Kołobrzeg.

Mapy / ikonografia

Kołobrzeg, ul. Bogusława X – Bastion Pommern; <https://mapy.gis.kolobrzeg.pl/>

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Ogólny stan zachowania – jako obiekt forteczny jest strukturalnie nieczytelny. Od 2024 roku teren bastionu zabudowany budynkiem garażowym.

Wnioski i zalecenia konserwatorskie:

- wszelkie prace budowlano-konserwatorskie winny być zgodne z zapisami mpzp oraz uzgodnione z MKZ w Kołobrzegu. ochrona w zakresie zachowania: linii brzegowej dawnej fosy oraz szaty roślinnej i jej składu gatunkowego.

Rysunek inwentaryzacji z II poł. XIX w. © Geheimes Staatsarchiv Preußischer GStA PK, XI. HA Karten, Kriegsministerium, Festungspläne, A 71237 Kulturbesitz
Źródło bezpośrednie: <https://twierdzakolobrzeg.pl/>

Oprac.: K. Tymbariski

10. Wykonanie karty

(autor, data i podpis)

**Biuro Dokumentacji Zabytków
w Szczecinie**
Maria Witek
10.2024

11. Zatwierdzenie karty

(podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

* dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków